

Антика дүниесінің мәдениеті

Ежелгі Грекия

ЛЭ-18-2.1

ГАБДУЛЛА ҚУАНЫШ
ГАЛИМЖАНОВ САЯТ
ӘБУНАЗІР БЕКЗАТ

Антикалық мәдениет (лат. antiquus
ежелгі) Ежелгі Грек және Рим
мәдениеттерінің б.з.д. XII - I ғғ.
қамтитын дәстүрлерінің,
құндылықтарының, идеяларының,
өнерінің, мұраттарының тұтас жүйесі.

Ежелгі Грекия

Ежелгі Грекия немес **Эллада** (гр. Ελλάδα) — б.з.б. III мыңжылдықтан б.з.б. I ғасырына дейін болған ежелгі грек мемлекеттері жерінің жалпы аты; Балкан түбегінің оңтүстігін, Эгей теңізіндегі аралдарды, Фракия жағалауын, Кіші Азияның батыс өңірін ала орналасқан.

Көне Грекия философиясынын негізгі өкілдері

- Милет мектебі
- Сократ
- Платон
- Аристотель
- Эпикур
- Марк Тулий Цицерон

Милет мектебі

Милет мектебінің өкілдері Фалес, Анаксимандр, Анаксимен және тағы басқа ойшылдарды ғылыми білімнің негізін салушылар деуге болады.

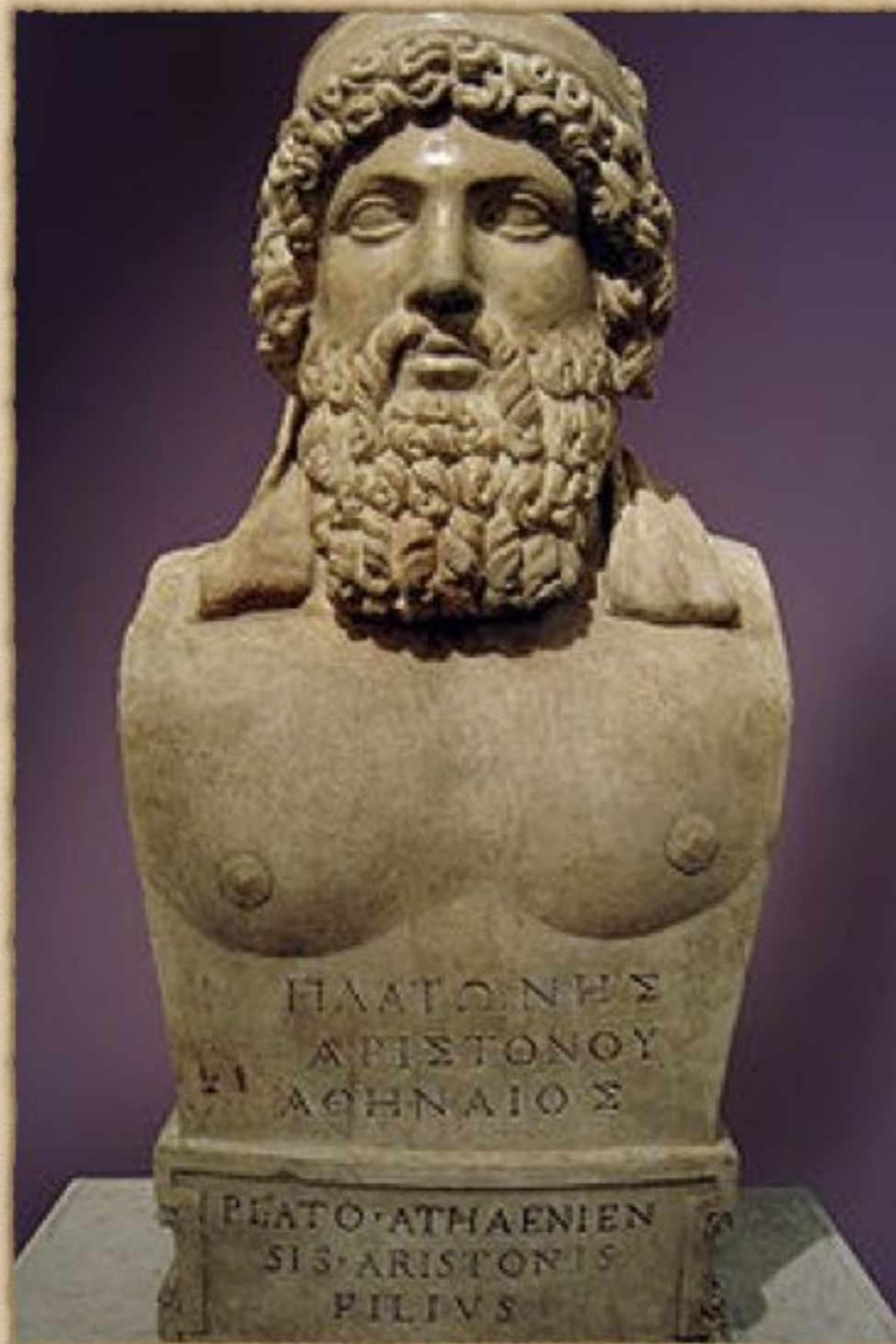

Сократ

Сократ философиясының басты объектісі адам, осы тұрғыдан алғанда оны адамтуралы қазіргі заманғы ғылым философиялық антропологияның негізін қалаушы деуге болады.

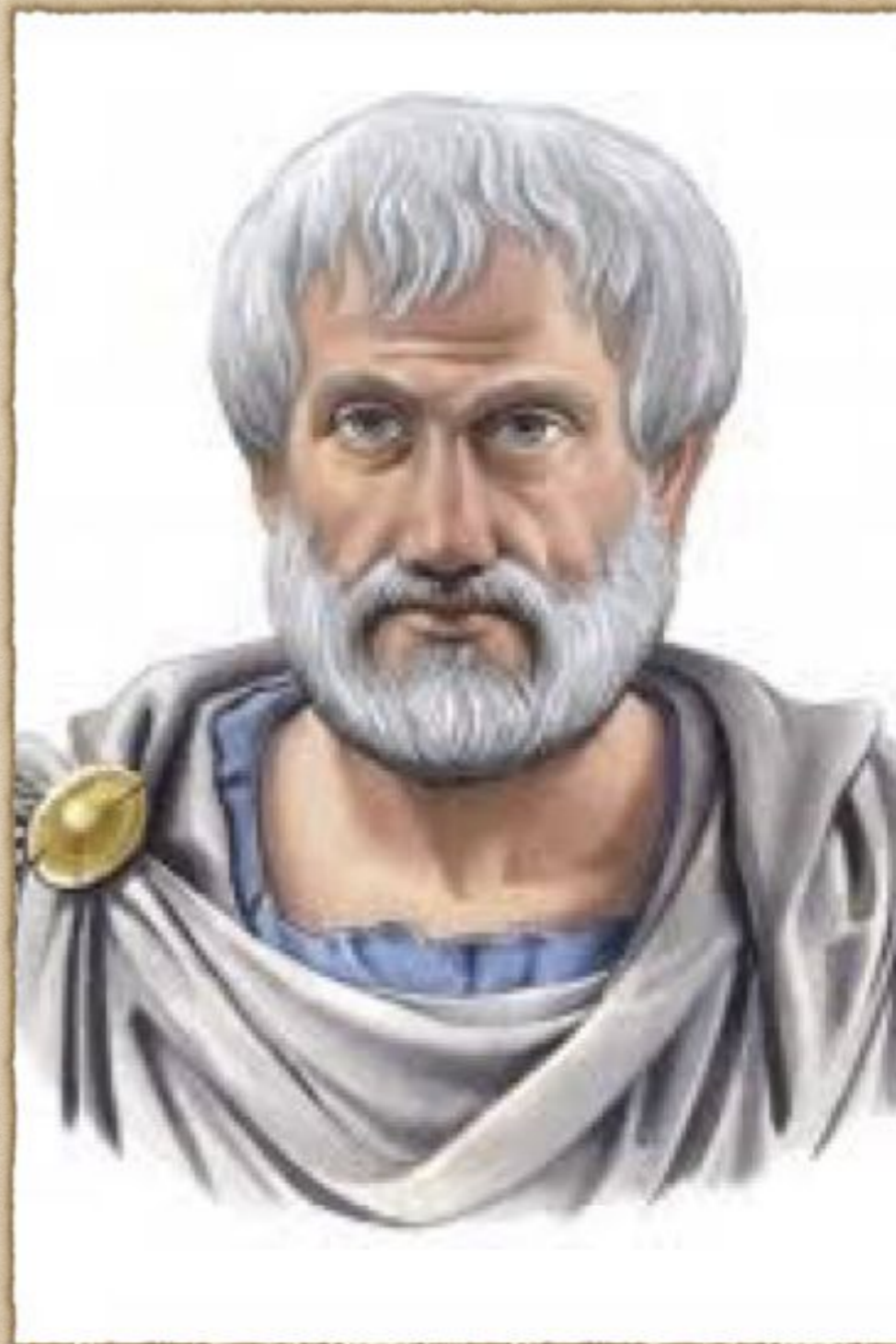
Платон

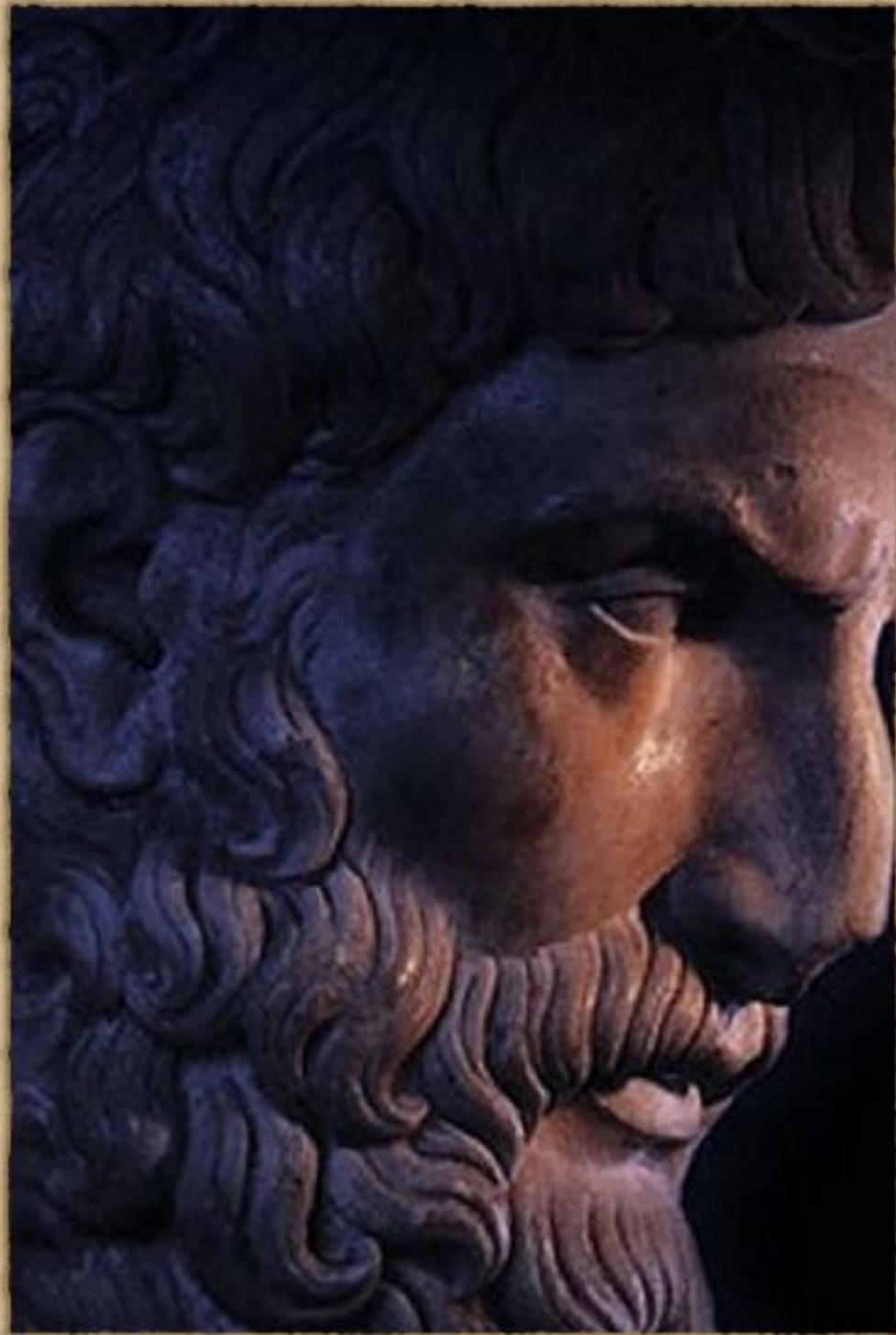
Ұстазы Сократ секілді, Платон да өз философиясының басты объектісі ретінде адамды таңдады және философиялық пайымдау шеңберін кеңейтіп, табиғат философиясының да өзекті мәселелерін зерттеді, мемлекет туралы тамаша еңбектер жазды.

Аристотель

ежелгі грек философы,
Платонның шәкірті,
Ескендір
Зұлқарнайынның (Ұлы
Александр) ұстазы,
«адамзаттың бірінші
ұстазы» деген құрметті
атаққа ие

Эпикур

Эпикур (Ἐπίκουρος, б.з.д.341- б. з.д.270) — ежелгі грек философы, Афина қаласында эпикуреизм философиясының негізін қалаушы ("Эпикур бағы" деп те аталады). Оның философиясының негізгі ұстанымы ешбір шектеу мен мазалауға ұшырамайтын жан тыныштығы күйіне жету болып табылады.

Марк Туллий Цицерон

Марк Туллий Цицерон – біздің дәуірімізге дейінгі 106 жылы Арпи-нумде дүниеге келіп, б.д.д. 43 жылы қайтыс болды. Оның философиясы теориялық пайымдаумен шектелмейді, практикалық сипатқа ие болуға ұмтылады.

Ежелгі Грекия өнері

Ежелгі грек мифтері төңірлік әрекеттер туралы баяндаса, ішінара ғажайып батылдық дарыған әр алуан ерлі-зайыпты Құдайлар ұрпағы болып есептелетін қаһармандардың ерліктері мен бастан кешкен оқиғаларын суреттеуге арналған.

Бұл бағзы хикаялар мен аңыздарды римдіктер де пайдаланған. Жаңа дәуірде ол хикая-аңыздар ежелгі грек мифологиясы дейтін ортақ атаққа ие болды

Олимп тауы

Гректер
құдайлар
Грекияның ең
биік тауы
Олимпте тұрады
деп сенді.

Зевс

«Бұлт айдаушы» Зевстің
еркімен жаңбыр жауады
немесе қуаңшылық
болады. Өзін
ашуландырған адамдар
мен құдайларды құдіретті
Зевс алтын жебелермен –
жай оғымен жайратады-
мыс.

Посейдон

Гректер «Жерді тербетуші» – теңіз құдайы Посейдоннан қаһарлы Зевстен кем қырықпаған. Посейдон өзінің үш тісті орасан зор найзасымен жерді сілкіктіп, теңізге алапат дауыл тұрғызып, кемелерді суға батырып жібереді.

Гелиос

Күн құдайы Гелиос ақша қардай аппақ аттар жегілген алтын арбасымен аспанда жүріп өткенде күн туады-мыс.

Гера

Зевстің әйелі.
Неке қиюдың құдайы
және әйел босанатын
кезде қорғап тұрады

Артемида –
аңшылық
құдайы

Аполлон –
өнер, жарық
құдайы

Афродита – сұлулық, махаббат
құдайы
Зевстың қызы

Арес
Соғыс құдайы

Афина

Қалалардың
қамқоршысы

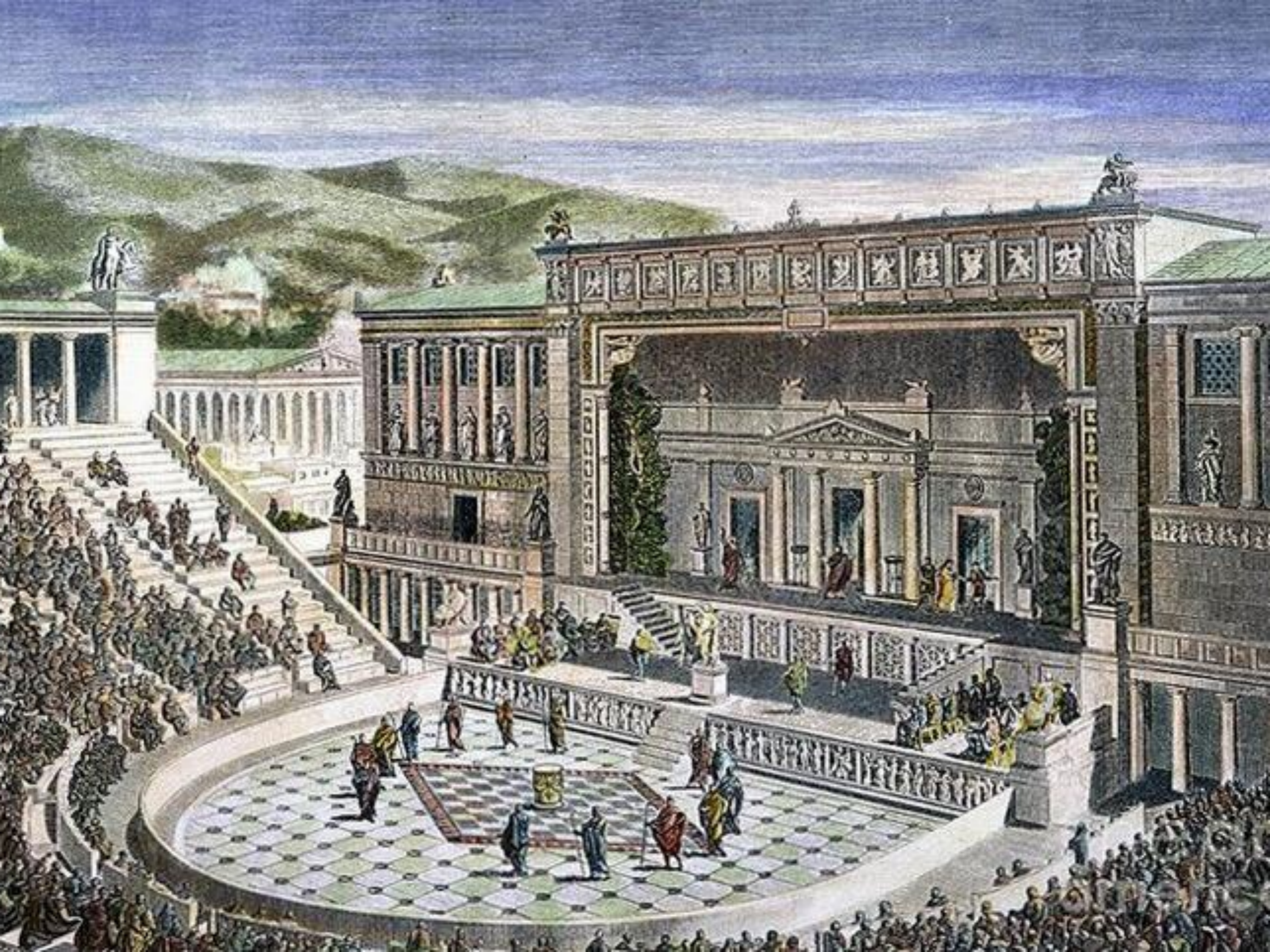

Фемида

Фемида – заңдарды сақтаушы құдай

Ертедегі грек драмасы мен театры — жүзім мен шарап жасау Құдайы Дионистің құрметіне ауылдық жерде мереке өткізу негізінде пайда болды.

Қазір біз қолданатын "трагедия" және "комедия" сөздері Ежелгі Грекияда өткен мерекелерден шыққан. "Трагедия" сөзі гректің екі сөзінен алынған: "трагос" — теке және "одэ" — өлең, ән, яғни "текелер әні" деген ұғымды береді.

Сұрақтар

- 1. Ежелгі Грекияның орналасқан аумағы?

Жауабы

Балқан түбегінің оңтүстігі және Кіші Азияның батыс
өңірінде орналасқан

Милет мектебінің
өкілдері?

Жауабы

Фалес, Анаксимандр, Анаксимен

**"Адамзаттың бірінші
ұстазы"?**

Аристотель

Грек Құдайлары қай
тауда тұрған?

Олимп

Кімнің құрметіне Ежелгі Грек
драмасы мен театры пайда
болды?

Жүзім мен шарап жасау
құдайы Дионис

Соғыс Құдайы?

Apec

Зевстің қызы?

Афродита-сұлулық,
махаббат құдайы

Назарларыңызға
рахмет!